

„Võrdsete võimaluste ja soolise võrdsuse edendamise toetamine“ määruse eelnõu

eelnou seletuskirja lisa

KOOSKÕLASTUSTABEL

Ettepanek/märkus	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi kommentaar
Rahandusministeerium kooskõlastas vaikinisi.	
Eelnõu § 29 lg 1 p-s 12 sätestatud keskkonnahoidlike kriteeriumite arvestamise nõuded ostudes või hankimisel sobituks paremini §-i 30 „Toetuse saaja ja partneri kohustused seoses hankimise ja ostumenetlusega“.	Arvestatud.
Eelnõu § 30 lg 5 p-s 4 soovitate selguse huvides sarnaselt ülejäänud punktidele kasutada mõistet „riigihangete register“. Hetkel kasutusel „ostukeskkond“.	Arvestatud.
Ja kui saaks seletuskirja 5 peatükki (5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud) juurde selgituse, et eelnõuga riigieelarvele lisakulutusi ei teki ja vahenditega on arvestatud juba riigieelarves, siis ei hakkaks ametlikku kooskõlastus saatma.	Arvestatud. Selgitus lisatud.
Riigi Tugiteenuste Keskus kooskõlastas eelnõu märkustega arvestamisel.	
Eelnõu § 8 lõigetes 3 ja 4 on korrektne "omafinantseering võib moodustada ... projekti abikõlblikust maksumusest kokku 20 protsenti", sest projekti kogumaksumuse all mõeldakse abikõlblikud ja abikõlbmatud kulud kokku, omafinantseering moodustub siiski projekti abikõlblikust maksumusest. Ühtlasi palume kasutada kindlat kõneviisi, ehk "omafinantseering on".	Arvestatud.
Eelnõu § 8 lõige 4 " tehtavate uuringute või analüüside maksumus võib moodustada projekti kogumaksumusest 20 protsenti". Palun kasutada kindlat kõneviisi ja korrigeerida lauset. Arvatavasti siin on samuti mõeldud omafinantseeringut (mitte ainult uuringute ja analüüside maksumuse ulatust projekti kogumaksumusest).	Mittearvestatud. Selgitame, et § 8 lõikes 4 on ette nähtud uuringute eelarve osakaal kogu projekti abikõlblikust maksumusest (s.t. toetusest).
Eelnõu § 8 lõigete 3 ja 4 ja seletuskirja lk 3 on omavahel vastuolus. Eelnõus räägitakse „kokku“ ja seletuskirjas „kuni“ 20%. Palun kontrollida ja ühtlustada.	Arvestatud.
Eelnõu § 10 punkt 4 ütleb, et remondikulu on abikõlbmatu. Samas § 9 lõige 5 punkt 1	Arvestatud. § 10 punkti 4 täiendatud sõnaga "kinnisvara". § 9 lõiked 5 ja 6 eelnõust

ja 3 lubavad osasid remondikulusid. Palun kontrollida ja ühtlustada.	kustutatud, loetelu viidud näidetena seletuskirja.
Eelnõu § 14 lõike 4 punktid 2 ja 3 soovitage tõsta lõike 3 alla. Lõike 4 sätestab nõuded vaid taotlejale, kuid punktid 2 ja 3 sisaldavad nõudeid ka partnerile.	Arvestatud. §14 lõiked 3 ja 4 ühendatud.
Eelnõu § 14 lõike 3 punkt 3 palun täpsustada, milliseid varasemaid toetusi on silmas peetud, mille kohta on tähtaegse tasumise nõue.	§ 14 lg 3 punkt 3 kustutatud.
Eelnõu § 15 punktid 1, 2, 3 (osaliselt) ja 5-need andmed on vaikimisi e-toetuses olemas.	Teadmiseks võetud.
Eelnõu § 15 punkt 9- taotlust esitades (st toetust küsides) antakse kinnitus viia tegevused ellu vastavalt projekti taotlusele (sisu, ajakava jne). Kas tegevuste ajakavast ei piisa selle nõude täitmiseks? Samuti kõiki teostatavaid tegevusi ei tehta ju alati kogu projekti vältel.	Arvestatud. § 15 punkt 9 kustutatud, piisab ajakavast.
Eelnõu § 16 ja § 17 lõigete 3 lõppu soovitage lisada täiendavalt „kuid neid ei arvestata lõikes 1 nõutud 3 sihtrühmade hulka“. RTK ei peaks taotluste vastavuskontrollis hindama lõike 3 alusel lisatud sihtrühmade sobivust.	Selgitame. § 16 lõige 1 viitab, et kolme sihtrühma hulka kuuluvad vaid lõikes 2 nimetatud sihtrühmad. § 17 lõike 1 sõnastust täiendatud sarnaselt.
Eelnõu § 18 lõige 4 näeb ette, et mõlemal suunal saab esitada eraldi taotluse üks kord. Palun sellest tulenevalt muuta hindamisjuhendi esimest punkti (Taotlust, milles on taotletud toetust mitmel taotlusvooru eesmärgil, hinnatakse tervikuna, kuid igast eesmärgist lähtuvalt.)	Arvestatud, hindamisjuhendi p 1 kustutatud.
Eelnõu § 19 lõikesse 3 soovitage lisada sõna „vaid“ järele „juhul,“ („... muuta vaid juhul, kui ...“).	Arvestatud.
Soovitage lisada määrusesse tagasi lõike sõnastuses „Taotlejal on õigus esitatud taotlust muuta vaid RTK osutatud puuduste kõrvaldamiseks.“ Kui see määrusest välja jätta, on § 19 lõike 4 punkt 3 sisutühi. Palun kontrollida ja teha vajalikud muudatused.	Arvestatud.
Eelnõu § 19 lg 4 p 4 alusel tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus kui partner ei vasta määruses sätestatud nõuetele. Samas on partneri kaasamine valikuline. Kui ainus rahuldamata jätmise alus on partneri mittevastavus, kas siis tuleks anda taotlejale	Arvestatud, lisatud uus § 19 lõige 2 partneri nõuetele mittevastavuse korral toimimiseks.

võimalus puudused kõrvaldada, st partner välja jätta?	
Toetuse saaja selguse huvides soovitame lisada määrusesse tagasi löike eelarve ületamise kohta. „Kui lävendit ületavate taotluste summa on suurem kui taotlusvooru eelarve, rahuldatakse taotlusi seni, kuni eelarve võimaldab.“. Soovitame vähemalt lisada selline viide § 22 lõike 11 lõppu, nt sõnastuses „Taotlused rahuldatakse hindamisel tekkinud pingerea alusel eelarve ulatuses“.	Arvestatud.
Eelnõu § 23 lõige 1 punkti 1 kohaselt ei jõua taotlus hindamisele, seega tuleb välja jätta. Sama sõnastusega säte on vastavus kontrollide juures § 19 lg 4 p 4. Palun kontrollida ja teha vajalikud parandused.	Arvestatud. § 23 lg 1 punkt 1 kustutatud.
Eelnõu § 24. Otsustesse RTK ei ole tavaliselt partneri andmeid lisanud. Otsus ju tehakse toetuse saajale. Kas see on projekti seisukohast oluline info? Kas lõike 2 punktis 2 projekti eesmärk ja tulemused asemel võiks olla "toetuse kasutamise eesmärk" saaks teha standardotsused, muud andmed on SFOS-s olemas.	Arvestatud.
Eelnõu § 25 lõike 5 järgi peab väheolulisest muudatusest kirjalikult teavitama, lõike 7 järgi esitama vahearuandes. Palun täpsustada, kas muudatusest peab teavitama kahel korral? Soovitame mõelda lõike 5 sõnastust, ehk võiks olla, et toetuse saaja peab enne muudatust teavitama? Kas lõike 5 alusel teavitamisel põhjendusi esitama ei pea (lõikes 7 on välja toodud ka põhjendamise kohustus)?	Arvestatud osaliselt. § 25 lõige 5 kustutatud.
Eelnõu § 26 lg 1 p 4 – meetme määruse § 25 ei sätesta RTK või MKM ettepanekut projekti muutmiseks, seega on nimetatud säte sisutühi. Palun kustutada.	Arvestatud, punkt kustutatud.
Saame aru, et toetust makstakse ettemaksena ja tõendatakse kindlasummalise maksena projekti lõpus. Seetõttu § 27 lõige 1 ei ole korrektne, palun muuta. Kogu toetus makstakse välja ettemaksetena nagu on toodud lõikes 4, punktides 1, 2 ja 3.	Arvestatud.
Eelnõu § 27 lg 3 – „Kui tulemuse osalist saavutamist ei peeta toetuse maksmiseks põhjendatuks, teeb Majandus- ja Kommunikatsiooniministerium RTK-le	Arvestatud, sõnastusi (ja sätete järjekorda) korrigeeritud.

ettepaneku toetuse maksmisest keeldumiseks.“ Juhime tähelepanu, et toetus makstakse ettemaksetena. Palun täpsustada, millise makse tegemise keeldumiseks ettepanek tehakse.	
Eelnõu § 27 lõige 5 punktis 1 vahearuande osa on asjakohane, aga lõpparuanne enam mitte, sest kui käes on aeg esitada lõpparuanne on kõik maksed juba tehtud.	Arvestatud, viide lõpparuandele kustutatud.
Eelnõu § 27 lg 6 – millist osa ei maksta? Järgmist ettemakset? Sõnastust tuleks täpsustada.	Arvestatud, sõnastust täpsustatud.
Eelnõu § 27 lg 6 p 3 – jätta välja sõna „oluliselt“, sest keeruline tõendada. Piisab sellest, kui ei võimalda kontrollida.	Arvestatud.
Ettepanek üle vaadata eelnõu § 30 lõige 5 punkt 9 ja parandada viiteviga. Ilmselt peaks olema viide lõike 6 punktile 5.	Arvestatud.
Eelnõu § 34 lisada toetuse tagasinõudmise alusena toetuse saaja toetusest loobumise avalduse esitamine, sest § 26 lg 1 p 5 alusel on võimalik tunnistada loobumisel TRO kehtetuks.	Arvestatud
Seletuskirja lk 5 on selgitatud, et varem antud toetuse kasutamise aruanne peab olema esitatud. Palun kõik nõuded sätestada õigusaktis.	Arvestatud. Seletuskirjast välja võetud. See tööprotsess on MKM strateegiaosakonna ja võrdsuspoliitika osakonna tööülesanne ja ei ole seotud käesoleva määrusega. Tegemist on 31.12.24 lõppenud projektide menetlemisega. Lõpparuanded on strateegiliste partnerite poolt esitatud ja menetlemise lõppjärgus.
Seletuskirjas on lk-1 8 § 30 kohta öeldud, et „... kuid toetuse mõistliku kasutuse eesmärgil on soovituslik toetuse saajatel neid järgida“. Eelnõu kohaselt on tegemist kohustuse, mitte soovitusega. Palun seletuskirja selles tulenevalt ümber sõnastada.	Arvestatud.
Palun dokumendid üle vaadata välistamaks keelelisi eksimusi.	Arvestatud.
SA Eesti Inimõiguste Keskus arvamust ei avaldanud.	
MTÜ Eesti LGBT Ühing arvamust ei avaldanud.	
MTÜ Eesti Naisuurimus- ja Teabekeskus	
Vabaühendused, kui eri ministeeriumite strateegilised partnerid, kes lähtuvad vabaühenduste eetikakoodeksist, on endiselt nõrgemal positsioonil riigiasutusest, mis puudutab kommunikatsiooni, tagasisidet ning reageerimist erinevatele määrustele ning eelnõudele: 5 tööpäeva reageerimaks	Teadmiseks võetud.

määrusele, mis mõjutab vabaühenduse tegevust järgmise kolme aasta jooksul on ilmselgelt vähe, seda enam, et enamasti vabaühendustel ei ole juristi, kes suudaks hinnata määrusi ja eelnõusid juriidilisest aspektist nii lühikese aja jooksul.	
Kui on soovitatav võrgustiku koostöö tihendamine, siis võiks hindamiskriteeriumides partnerite olemasolu olla lisaväärtusena arvestatud.	Teadmiseks võetud.
Saame aru, et strateegilise partnerluse raames on oluline, et taotleja e. strateegiline partner omab teatud kogemust ja ekspertsi valdkonnas, kuid leiame, et partneriteks võiks ka kaasata uusi või valdkonnas mitte nii pikalt (vähemalt 3 aastat) tegutsenud organisatsioone, et laiendada võrdsete võimaluste ja soolise võrdõiguslikkuse teemadega tegelevate organisatsioonide ning ideede ringi.	Selgitame. Partnerilt ongi vastav §14 lõike 3 punktidele 6-7 nõutud vaid vähemalt üheaastast kogemust.
Mida peetakse silmas muude projektide all? Kuna taotlus peab sisaldama kõiki tegevusi ja kõiki kulusid s.h. muu (välis)projekti omapanust, siis peaksid need projektid olema teada juba sel aastal ja ei võimalda taotlusse kirjutada järgmisel aastal taotletavaid muid projekte. Kas välisprojektide toetus võiks olla kolmanda kategooriana eraldi võrdsete võimaluste edendamise ja soolise võrdsuse edendamise toetuste kõrval, kuna siiani puudus selline toetusmeede ning mitmetes välisprojektides osalemine on jäänud puuduoleva omafinantseeringu taha. Kuna on tõenäoline, et 2,5-3-aastased tegevusprojektid hõlmavad kogu toetusvooru eelarve, siis jälle ei saa vähemalt järgmise kahe aasta jooksul välisprojekte algatada, kuna tavaliselt nõutav 20% omafinantseering käib vabaühendustele selgelt üle jõu.	Mitte arvestatud. Kuna rahastamisotsus tehakse konkreetse summa peale, muu projekti omafinantseering võib moodustada kuni 20% kogutoetusest ning võimalike tulevikus avanevate, omafinantseeringut vajavate projektivõimaluste maht on teadmata, ei ole võimalik teha nii suures mahus konkreetsete tegevusplaanideta rahastamisotsust.
Taotluse esitamine ja aruandlus RTK süsteemis on tehniliselt arusaadav. Süsteemis on mugavam ja otstarbekam taotlust esitada, kuna andmed on kõik koos, samuti jooksevad arvandmed automaatselt vahearuandeid pidi, mis vähendab inimliku eksimise võimalusi. Hea on, et ei pea esitama kuludokumente	Teadmiseks võetud.

ja nende aluseks olevaid ostumenetlusi ja hankeid, kuigi loomulikult peavad need dokumendid kõik vastavalt nõuetele olemas olema.	
MTÜ Vabaühenduste Liit	
Vabaühenduste Liit on tutvunud määrusega, millega uuendatakse võrdsete võimaluste ja soolise võrdsuse edendamise valdkonna strateegiliste partnerite toetamise korda. Üldise tõdemusena on tervitatav, et valdkonna toetustingimustesse tekib kolme aasta pikkune kindlustunne, mis võimaldab ühingutel paremini tegevusi planeerida. Järgnevalt edastame tagasiside konkreetsete määruse sätete kohta.	Teadmiseks võetud.
§ 8 lg 1 võiks sisaldada täpsustust, kas toetuse suurim summa 522 905 ja 784 357 eurot on aasta kohta või kogu partnerluse perioodi kohta.	Selgitame. § 8 lõike 1 sõnastus väljendab selgelt, et viidatud summad on maksimaalne toetus.
§ 9 lg 4 sätestab kaudsete kulude määraks seitse protsenti otsestest kuludest. Kuigi on tõenäoline, et ministeerium on määruse eelnõud koostades vastava määra puhul saanud inspiratsiooni mõnest muust juba kehtivast õigusaktist, tekib paratamatult küsimus, kas nii spetsiifiliste tingimuste seadmine aitab antud määrusega seotud eesmärki tõhusalt saavutada. Vabaühenduste Liidu varasem soovitus strateegiliste partnerite toetamise korra väljatöötamisel on usaldada taotletavaid ühinguid rohkem ning lasta neil endil koostada tegevusplaan ja eelarve selliselt, mis annaks ammendava ülevaate kavandatavatest tegevustest ja sellega kaasnevatest kuludest, aga mitte loetlema ette, kui suure osakaalu võivad mingid kuluartiklid moodustada. Piltlikult öeldes võib antud juhul tekkida olukord, kus ühing esitab sisuliselt kvaliteetse ja hea taotluse, kuid sisaldab nt 9% mahus kaudseid kulusid, misjärel taotlus ei vastaks enam määruse tingimustele. Samuti tekitab halduskulude loetelu küsimusi, mis aruandluse etapis võib ühingutele tekitada ebamõistlikult suure selgitamiskohustuse: nt kas koolituse tarbeks soetatud kontoritarbed on halduskulud või otsesed kulud?	Arvestatud osaliselt. Kaudsete kulude piir määrukses alles jäetud, kuid tõstetud 10%-ni. Määrusest välja jäetud kaudsete kulude detailne loetelu, kuna toetuse rahastamisskeemi puhul ei toimu kaudsete kulude detailset kontrolli. Loetelu viidud näidetena seletuskirja.

<p>Eelnev arutluskäik kehtib ka § 8 lg 4 kohta, mis sätestab, et uuringute ja analüüside maksumus võib moodustada projekti kogumaksumusest 20 protsenti. Oleks võrdlemisi kahetsusväärne, kui valdkonnale olulise ja põhjendatud uuringu maksumus oleks projekti kogumaksumusest nt 23% ja see oleks ainus põhjus, miks seda läbi viia ei oleks võimalik. On arusaadav, et ministeerium soovib eraldatavate toetuste võimalikult sihipärast kasutamist, kuid loodavad piirangud tekitavad riski, et ühingu esitavad taotlusi, mis küll vastavad määruse tingimustele, kuid on samal ajal teadlikud, et alternatiivsete viisidega annaks veel paremaid tulemusi saavutada.</p>	<p>Mittearvestatud. Soov on, et toetusest viidaks ellu mitmekesiseid tegevusi. Peame uuringute ja analüüside läbiviimist vajalikuks, kuid eelkõige projekti muid tegevusi toetavana.</p>
<p>§ 10 lg 4 loeb abikõlbmatuks kuluks remondikulu. Palume täpsustada, mida antud juhul remondikulu tähendab, st et kas määrus näeb ette kontoritooli purunemise korral selle asendamise remontimise asemel ka juhul, kui remontimine oleks asendamisest odavam ja keskkonnasõbralikum.</p>	<p>Arvestatud. § 10 punktis 4 lisatud täpsustus “kinnisvara” remondikulu ette. Kontoritooli vms purunemisel võib remondikulu katta kaudsete kulude all halduskulude raames.</p>
<p>Tunnustame, et § 14 lg 4 p-d 2 ja 3 seavad partnerile tingimusena vähemalt kolmeaastase huvikaitse kogemuse. See aitab tagada partnerite usaldusväärsuse, samas hoiab avatud võimaluse teistele ühingutele kandideerida järgmisel partnerite valimise perioodil.</p>	<p>Teadmiseks võetud.</p>
<p>§ 14 lg 1 sätestab, et taotlejaks on vabaühendus. Vabaühendus on kahtlemata õige kirjeldus potentsiaalsete partnerite kirjeldamiseks, kuid juriidilises mõttes on vabaühenduse termin sisustamata.</p>	<p>Selgitame. Vabaühenduste terminiga viidatakse tekstis lühidalt Eestis registreeritud mittetulundusühingutele ja sihtasutustele (vt § 5 p 1).</p>
<p>§ 15 p 6 viitab, et taotlus peab sisaldama taotleja elluviijate elulookirjeldusi ja rolle tegevuste läbiviimisel. Leiame, et määruse eelnõu praegusel kujul pisendab põhimõtet, et strateegiliseks partneriks valitakse võimalikult legitiimne vabaühendus, kellel on toetus, pädevus ja saavutused. Kuidas ühing oma legitiimsust tõendab, peaks olema ühingu enda sisustada. Veel enam: võib olla tõenäoline, et taotluse esitamise hetkel ei ole meeskonda värvatud kõiki tegevuste elluviimisega</p>	<p>Arvestatud osaliselt. § 15 täiendatud punkte 2 ja 3 nõudega esitada kirjeldus ka taotleja ja partneri organisatsiooni kogemuse kohta. Samal ajal peame oluliseks, et taotlejal oleks ka piisav ja võimekas tiim tegevuste elluviimiseks. § 15 punkti 6 sõnastust muudetud, sh lisades täienduse, et vajalik on esitada vaid tegevuste peamiste elluviijate elulookirjeldus ja roll.</p>

<p>seotud isikuid, mistõttu ei ole võimalik esitada nende isikute kohta ka elulookirjeldusi. Küll aga on võimalik kirjeldada ühingu enda kogemust ja kompetentse selles valdkonnas, samuti plaane, kuidas kavatsetakse tagada, et ühing on suuteline vastavaid tegevusi ellu viia.</p>	
<p>§ 18 lg 3 sätestab, et taotlusvoor on avatud vähemalt 30 kalendripäeva. Kui kõik menetlemisega seotud tähtajad kokku liita, võtab nende tähtaegade täitumisel taotluse esitamisest rahastamiseni aega ca kaks ja pool kuud. Kuivõrd on tegemist suhteliselt pika perioodiga, on mõistlik leida võimalusi menetlemise aega vähendada. Seega teeme ettepaneku muuta vastavat sätet selliselt, et taotlusvoor oleks avatud vähemalt 21 kalendripäeva. Samuti „vähemalt X päeva” viitab asjaolule, et voor võib teoreetiliselt olla avatud ka 60 või 100 päeva. Seega tuleks kaaluda, et taotlusvoorul oleks ka maksimaalne kestuse pikkus.</p>	<p>Arvestatud, taotlusvooru pikkuseks määratud 21 kalendripäeva.</p>
<p>Määruses muutub strateegiliste partnerite tegevuste toetamine ühel momendil projekti toetamiseks, eriti teravalt paistab see silma §-s 21. Teeme ettepaneku läbivalt määruses kasutada projektitoetuste asemel taotleja tegevuste toetamine, nt § 21 p 1 olukorras „tegevuste vajalikkuse põhjendatus ja vastavus sihtrühma vajadustele”.</p>	<p>Mittearvestatud. Taotlejad esitavad projektitaotluse, § 21 käsitleb projektitaotluse hindamist.</p>
<p>§ 28 lg 1 sätestab, et toetuse saaja peab kaks korda aastas esitama vahearuannde. Soovime täpsustada, kas poolaasta vahearuanne on mahult sama suur, kui aastaaruanne. Nimelt seisneb kahe aruannde esitamises igal aastal oht suureks halduskoormuseks ning võtab ühingu tegevuste fookuse ära sisuliste tegevuste elluviimiselt aruannete koostamisele. Soovitame kaaluda, kas kahe aruannde esitamine aasta kohta on realselt vajalik ning kui siiski on, siis peaks poolaasta aruannde maht olema aastaaruannde mahust oluliselt väiksem.</p>	<p>Selgitame. Eelnõus on ette nähtud iga poole aasta tagant vahearuannde esitamine, mitte poolaasta- ja aastaaruannde esitamine. Igas vahearuanndes antakse ülevaade viimase poole aasta tegevustest.</p>
<p>§ 29 lg 1 p 12 on Vabaühenduste Liidu hinnangul ebavajalik ja ülereguleeriv säte. Arvestades, et enamus ühingu ei ole</p>	<p>Mitte arvestatud, arvamuse andmiseks esitatud eelnõus puudus § 29 lg 1 p 12,</p>

<p>hanke läbiviimise kohustuslased, siis ei ole mõistlik rakendada nende ühingute peal hankelepingutele seatavaid tingimusi. §- s 29 lg 1 p 11 on mõistlikult sõnastatud ootused, mida on ühingutel võimalik ka reaalselt täita.</p>	<p>mistõttu ei ole võimalik aru saada, millist sätet märkus kritiseerib.</p>
<p>§ 30 näol on tegemist sättega, mille vajalikkust senises mahus tuleks oluliselt kaaluda. Nimelt ei ole Vabaühenduste Liit kohanud veel teistes ministeeriumides sellise mahuga partnerite tingimuste seadmist seoses ostumenetluste ja hankimisega. Antud määruse eelnõu ei võta arvesse tõsiasja, et vabaühendused ei ole üldjuhul hankijad riigihangete seaduse mõttes, mistõttu ei tohiks neile laiendada vastavaid kohustusi ka siis, kui ministeerium ise vastavaid sätteid järgib. Ülemäärane halduskoormus piirab vabaühenduste tõhusust. Nõue järgida keerukat ostumenetlust paneb vabaühendustele ebaproportsionaalselt suure halduskoormuse. See on eriti problemaatiline väiksemate ühenduste jaoks, kellel puuduvad eraldi administratiivsed ressursid, et läbi viia formaalseid ja ajamahukaid menetlusi.</p>	<p>Mittearvestatud. Leiame, et ostumenetlus ei ole tegelikult keerukas ning ei sea liigset halduskoormust vabaühendustele, kelle poolne riigilt saadud raha kasutus peab samuti olema läbipaistev. Sarnane regulatsioon on sotsiaal- ja tervisevaldkonna vabaühenduste toetamise määrukses.</p>
<p>§ 33 annab RTK-le täiendavad õigused erinevate kontrollide läbiviimiseks. Üldiselt on sätte eesmärk arusaadav, kuid sätte võiks täpsustada, et antud õigus kontrollida peab olema proportsioonis tekkinud kahtluse või probleemiga, et vältida olukordi, kus amet teostab kontrolle mahus, mis hakkab segama sisuliste tegevuste ja eesmärkide saavutamist.</p>	<p>Mittearvestatud. Tegemist on standardse kontrolli õigusega, mis on kasutusel ka nt SoM strateegilise partnerluse määrukses ning RTK õigus vajadusel dokumente, kulude põhjendatust vm kontrollida on vajalik toetuse eesmärgipärase kasutamise tagamiseks. Haldusmenetluse seaduse § 3 lõike 2 kohaselt peab halduse toiming olema kohane, vajalik ning proportsionaalne seatud eesmärgi suhtes.</p>
<p>Hindamisjuhend 2.4 Tegevuste mõju kestlikkus Teoorias on täiesti arusaadav, et ministeeriumi soov on välja valida ja kõrgemalt hinnata neid taotlejate tegevusi, mille mõju on kõige kauakestvam. Siiski tekivad säärase hindamiskriteeriumiga mõningad probleemid, mis vooru üldeesmärki silmas pidades võivad lõpuks vooru pakutavaid tegevusi pärssida, mitte edasi arendada. Mõne projekti puhul võib mõju kestlikkus olla oluliselt keerulisem tagada, näiteks kui</p>	<p>Selgitame. Hindamiskriteeriumi puhul vaadatakse kõigi projekti tegevuste kogumõju. Kestlikkus tähendab projekti tegevuste (positiivse) mõju kestvust ka pärast projekti lõppu. Sellist mõju on võimalik saavutada ka innovaatilisi meetodeid kasutades ja tegevusi ellu viies.</p>

<p>tegemist on innovaatilise või eksperimentaalse algatusega. Samas on aga valdkonna arendamiseks just väga vajalik, et lisaks koolitustele jms viiakse läbi ka arendustegevusi. Samuti võib mõne projekti puhul mõju olla kaudne või nähtav alles pikema aja jooksul, mida võib olla keeruline hindamise hetkel objektiivselt hinnata.</p> <p>Projekti kestlikkus ei sõltu alati ainult planeerimisest ja tegevustest, vaid ka välistest faktoritest, nagu majanduskeskkond, seadusandlikud muudatused või sihtrühma ootamatu käitumine. Hindamiskriteerium ei näi neid aspekte arvesse võtvat. Kui projektid, mille kestlikkus pole täielikult tagatud, saavad madalama hinde, võib see pärssida riskantsemate ja innovaatisemate algatuste rahastamist. Sageli vajavad just uudsed algatused rohkem paindlikkust ja järeltoetust.</p>	
<p>Hindamisjuhend</p> <p>2.5 Taotleja ja partneri teadmiste, oskuste ja kogemuste piisavus kavandatud tulemuse saavutamiseks</p> <p>Selle hindamiskriteeriumi probleemi olemust on kirjeldatud § 15 p 6 tagasisides. Eelpool selgitatud põhjusel teeme ettepaneku muuta ka taotluse hindamisega seonduvat kriteeriumit. Taaskord rõhutame, et taotluse hindamisel tuleks lähtuda eelkõige ühingu võimekuse hindamisest, mitte üksikute meeskonnaliikmete pädevuse hindamisest. On tõenäoline, et sellise taotlusvooru puhul on komisjonil keeruline objektiivselt hinnata kõikide meeskonnaliikmete pädevusi, kuivõrd see võtaks menetlusest ebaproportsionaalselt suure osa.</p>	<p>Arvestatud osaliselt. § 15 on punktides 2 ja 3 ette nähtud, et taotleja ja partneri kohta peab taotluses esitama kirjelduse ka nende kogemusnõuete täitmise kohta. Samal ajal peame oluliseks, et taotlejal oleks ka piisav ja võimekas tiim tegevuste elluviimiseks. § 15 punkti 6 sõnastust muudetud, sh lisades täienduse, et vajalik on esitada (st ka hindamisel arvestatakse) vaid tegevuste peamiste elluviijate elulookirjeldus ja roll.</p>
<p>Kokkuvõtvalt peab Vabaühenduste Liit määruse eesmärgi oluliseks, samuti vajadust see kiiresti rakendada. Oleme valmis panustama ka määruse rakendamise järgselt selle võimalike kitsaskohtade analüüsimisse ja parandusettepanekute tegemisse, et toetamise tingimused vastaksid nii sihtrühma, tegelike taotlejate kui ministeeriumi vajadustele. Loodame, et tulevaste taotlusvoorude ettevalmistamine</p>	<p>Teadmiseks võetud.</p>

<p>toimub aegsasti, võimaldades ühingutel planeerida oma tegevusi ning saada rahastamisotsustest teadlikuks aasta alguses, et tagada stabiilsus ja sujuv üleminek partnerlusperioodide vahel.</p>	
MTÜ Eesti Transinimeste Ühing	
<p>Teeme ettepaneku muuta määruse eelnõu § 14 lõike 4 punkte 2 ja 3 järgmiselt (muudatus allajoonitult):</p> <p>(4) Taotleja peab vastama järgmistele nõuetele:</p> <p>2) võrdsete võimaluste edendamise eesmärgi saavutamiseks esitatud taotluse puhul peab olema vähemalt kolmeaastane tõendatav huvikaitse kogemus võrdsete võimaluste edendamisel ning partneril vähemalt üheaastane tõendatav asjakohaste siht- ja sidusrühmadega tegutsemise kogemus võrdse kohtlemise edendamise valdkonnas. <u>Taotleja ja partner tõendavad nõutud kogemust vabaühenduse läbiviidud projektide või vähemalt ühe juhatuse liikme või töölepingu alusel töötava töötaja töökogemuse või läbiviidud projektide kaudu, mis peavad olema kestnud kokku nõutud arv aastaid.</u></p> <p>3) soolise võrdsuse edendamise eesmärgi saavutamiseks esitatud taotluse puhul peab olema vähemalt kolmeaastane tõendatav huvikaitse kogemus soolise võrdsuse edendamisel ning partneril vähemalt üheaastane tõendatav asjakohaste siht- ja sidusrühmadega tegutsemise kogemus soolise võrdsuse valdkonnas. <u>Taotleja ja partner tõendavad nõutud kogemust vabaühenduse läbiviidud projektide või vähemalt ühe juhatuse liikme või töölepingu alusel töötava töötaja töökogemuse või läbiviidud projektide kaudu, mis peavad olema kestnud kokku nõutud arv aastaid.</u></p> <p>SELGITUS: Leiame, et eelnõus pakutud tingimused taotlejale ja partnerile on liialt piiravad ning ei saavuta määruse eesmärgi. § 14 lg 4 eesmärk on tagada, et MKM-i strateegiline partnerlus sõlmitakse vabaühendustega, kelle põhikirja eesmärgid ja tegelik tegevus toetavad MKM-i valitsemisala eesmärkide saavutamist ning panustavad poliitika</p>	<p>Mittearvestatud. Kuna tegemist on kolmeaastaste, s.t. pikaajaliste toetustega, on oluline, et nii taotleja kui partner oleksid organisatsioonina juba tõestanud oma institutsionaalset tegutsemisvõimekust ja usaldusväärsust.</p>

<p>elluviimisse ja kujundamisse võrdsete võimaluste ja soolise võrdsuse valdkonnas. Samuti peavad vabaühenduste nimel tegutsevatel inimestel olema vajalikud oskused ja teadmised, et soolist võrdsust ja võrdseid võimalusi edendada. MKM-i pakutud sõnastuse korral võiks toetust saada vabaühendus, mis on küll tegutsenud valdkonnas kolm või ühe aasta, kuid kelle juhtorganites ega töötajaskonnas ei ole enam ühtegi inimest, kes on valdkonnas tegutsenud nõutud arv aastaid. Kõrvale jääks aga need vabaühendused, kes on äsja loodud, aga kelle juhatuses või töötajate hulgas on pikalt soolise võrdsuse või võrdsete võimaluste valdkonnas tegutsevad eksperdid. Meie pakutud sõnastus võimaldaks rahastajal sisuliselt hinnata, kas taotleja või partner on vabaühendus, kus on piisav kompetents, et toetada MKM-i soolise võrdsuse ja võrdsete võimaluste poliitika kujundamisel ja ellu viimisel.</p> <p>Eesti Transinimeste Ühing on Eestis ainuke transinimeste juhitud vabaühendus, mille eesmärk on transinimeste huvikaitse ja õiguste edendamine. Ehkki oleme tegutsenud lühikest aega, on meie tegevusel suur mõju. Oleme tõstnud teadlikkust transinimeste murekohtadest ministeeriumide tasemel ning osalenud mitme eelnõu tagasisidestamises.</p> <p>Panustame jätkuvalt transinimeste meediakuvandi parandamisse olles teinud üle kahekümne meediaesinemise ja populariseerinud meie loodud stiilijuhendit, eesmärgiga mõjutada ühiskonna suhtumist transinimestesse. Seejuures võime jätkuvalt transinimeste kogukonda läbi neile suunatud regulaarsete tugigruppide ja infovahetuse.</p>	
<p>Eesti Transinimeste Ühing (ETÜ) on antud taotlusvoorus ainulaadses olukorras – meie organisatsioon tegutseb nii soolise võrdõiguslikkuse kui võrdsete võimaluste valdkonnas. Seetõttu soovime saada täiendavat infot, kas võime kandideerida taotleja partnerina mõlemas taotlusvoorus.</p>	<p>Selgitame. Eelnõu ei piira sama organisatsiooni partnerina osalemist mõlema eesmärgi taotlusvoorus, kui partner vastab määruses partnerile esitatud nõuetele ning tegevused vastavad eesmärgile ja on põhjendatud. Erinevate taotlusvoorude raames ei saa siiski rahastust samadele tegevustele (s.t. ei anta topeltrahastust).</p>

Toome allpool välja argumendid, mis toetavad seda, et taotleja või partnerina oleks transinimeste

huvikaitseorganisatsioonil võimalik kandideerida korraga nii võrdsete võimaluste kui soolise võrdsuse voorus.

ETÜ on Eestis ainuke transinimeste juhitud vabaühendus, mille eesmärk on transinimeste huvikaitse ja õiguste edendamine. Ehkki oleme tegutsenud lühikest aega, on meie tegevusel suur mõju.

Oleme tõstnud teadlikkust transinimeste murekohtadest ministeeriumide tasemel ning osalenud mitmete eelnõude tagasisidestamises. Panustame jätkuvalt transinimeste meediakuvandi parandamisse, olles teinud üle kahekümne meediaesinemise ja populariseerinud meie loodud stiilijuhendit, eesmärgiga mõjutada ühiskonna suhtumist transinimestesse.

Seejuures võimestame jätkuvalt transinimeste kogukonda läbi neile suunatud regulaarsete tugigruppide ja infovahetuse.

Argumendid kandideerimiseks mõlemas voorus

Transsoolised naised ja transfeminiinsed inimesed kogevad ebavõrdsust, mis on sarnane paiksooliste (*cis*-sooliste) naiste kogetule - seda nii tööturul, samuti mis puudutab lähisuhtevägivalda, seksismi avalikus ruumis ja meedias jms. Laiemalt, transsooliste inimeste õigusetu ja ebavõrdne olukord on tingitud piiravatest soonormidest, st see on soolise võrdsuse teema.

Kuna käesolevas määruses on soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas toetatud heaolu arengukava 2023-2030 sisule, mis omakorda on ka seotud soolise võrdõiguslikkuse seadusega, siis selle käsitlemise järgi on transinimeste huvide eest seisev organisatsioon võrdõiguslikkust toetav organisatsioon.

Lisaks saame soolise võrdõiguslikkuse transsoolisusega siduda toetudes soolise võrdõiguslikkuse seaduse kommenteeritud väljaande, vt 5.1. **Määratledes mõistet “sugu”, on Euroopa Kohus vastavate Euroopa õiguse allikate tõlgendamisel kohaldanud laia “soo” mõistet, võttes lisaks bioloogilistele erinevustele arvesse sotsiaalseid, psühholoogilisi ja kultuurilisi aspekte, mis mõjutavad isiku kuulumist ühte või teise sugupoolde. Selle tulemusena on kohus leidnud, et ka transsoolisusest tingitud ebasoodsama kohtlemise puhul on tegemist soolise diskrimineerimisega.** Vastav põhimõte on sõnaselgelt välja toodud direktiivi 2006/54 põhjendustes ning seda on kohaldanud ka soolise võrdõiguslikkuse volinik (Direktiivi 2006/54 3. põhjendus; soolise võrdõiguslikkuse voliniku 11.09.2008. a arvamus nr 11).

Teisalt on transinimesed üks soovähemustest, kelle ebavõrdsuse ja diskrimineerimise teemaga tegeleb LGBTQI võrdsuse poliitika. See tähendab, et transinimeste suhtes kehtib diskrimineerimise keeld, kuid neid ei puuduta nt soolise võrdsuse seaduse sätted, mis puudutavad soolise võrdsuse edendamist, nt soolist tasakaalu töökollektiivis või juhtimisel (nt paragrahvid 9 ja 11: "Riigi- ja kohalike omavalitsusüksuste asutuste poolt moodustatud komisjonides, nõukogudes ja teistes kollegiaalsetes kogudes peavad võimaluse korral olema esindatud mõlemad sugupooled." ja .."võtma erinevatele ametikohtadele võimalikult võrdsel määral naisi ja mehi ning tagama neile edutamisel võrdse kohtlemise;").

Sellest lähtuvalt on meie arvamusel õigustatud ETÜ-l kandideerida nii soolise võrdsuse kui võrdsete võimaluste voorus. Kui meie juuresolevast selgitusest ilmneb, et oleks vaja täiendust määruksesse või selle seletuskirja, siis palume teil seda võimaluse korral teha.

MTÜ Q-Space arvamust ei avaldanud.	
MTÜ Feministeerium	
Seletuskirja punktis 4. Määruse mõjud sätestab, et projekti raames korraldatud üritustel osalemist tõendatakse üritusel osalejate nimekirjade abil.	Arvestatud, seletuskirja täiendatud.
Leiame, et sõltuvalt ürituste korraldusest ja iseloomust ei pruugi selline nimekirjade kogumine olla võimalik. Teeme ettepaneku laiendada tõendamisvõimalusi, lisades osalemist tõendavate dokumentide hulka näiteks fotod, kuvatõmmised, registreerunute, sh sotsiaalmeedia ürituste osalejate nimekirjad.	
Kas ja millal on võimalik taotluse ja aruannete vormidega tutvuda?	Selgitame. Vorme tutvustame infopäeva(de)l.
SA Eesti Naisteühenduste Ümarlaud arvamust ei avaldanud.	
SA Mõttekoda Praxis arvamust ei avaldanud.	
MTÜ Soouuringute Keskus Dike	
<p>Teeme ettepaneku muuta määruse eelnõu § 14 lõike 4 punkte 2 ja 3 järgmiselt (muudatus allajoonitult):</p> <p>(4) Taotleja peab vastama järgmistele nõuetele:</p> <p>2) võrdsete võimaluste edendamise eesmärgi saavutamiseks esitatud taotluse puhul peab olema vähemalt kolmeaastane tõendatav huvikaitse kogemus võrdsete võimaluste edendamisel ning partneril vähemalt üheaastane tõendatav asjakohaste siht- ja sidusrühmadega tegutsemise kogemus võrdse kohtlemise edendamise valdkonnas. <u>Taotleja ja partner tõendavad nõutud kogemust vabaühenduse läbiviidud projektide või vähemalt ühe juhatuse liikme või töölepingu alusel töötava töötaja töökogemuse või läbiviidud projektide kaudu, mis peavad olema kestnud kokku nõutud arv aastaid.;</u></p> <p>3) soolise võrdsuse edendamise eesmärgi saavutamiseks esitatud taotluse puhul peab olema vähemalt kolmeaastane tõendatav huvikaitse kogemus soolise võrdsuse edendamisel ning partneril vähemalt üheaastane tõendatav asjakohaste siht- ja sidusrühmadega tegutsemise kogemus soolise võrdsuse valdkonnas. <u>Taotleja ja partner tõendavad nõutud kogemust vabaühenduse läbiviidud projektide või</u></p>	<p>Mittearvestatud. Kuna tegemist on kolmeaastaste, s.t. pikaajaliste toetustega, on oluline, et nii taotleja kui partner oleksid organisatsioonina juba tõestanud oma institutsionaalset tegutsemisvõimekust ja usaldusväärsust.</p>

vähemalt ühe juhatuse liikme või töölepingu alusel töötava töötaja töökogemuse või läbiviidud projektide kaudu, mis peavad olema kestnud kokku nõutud arv aastaid.

SELGITUS: Leiame, et eelnõus pakutud tingimused taotlejale ja partnerile on liialt piiravad ning ei aita kaasa määruse eesmärkide saavutamisele. § 14 lg 4 eesmärk on tagada, et MKM-i strateegiline partnerlus sõlmitakse vabaühendustega, kelle põhikirja eesmärgid ja tegelik tegevus toetavad MKM-i valitsemisala eesmärkide saavutamist ning panustavad poliitika elluviimisse ja kujundamisse võrdsete võimaluste ja soolise võrdsuse valdkonnas. Samuti peavad eelduslikult vabaühenduste nimel tegutsevatel inimestel olema vajalikud oskused ja teadmised, et soolist võrdsust ja võrdseid võimalusi edendada.

MKM-i pakutud sõnastuse korral võiks toetust saada vabaühendus, mis on küll tegutsenud valdkonnas kolm või ühe aasta, kuid kelle juhtorganites ega töötajaskonnas ei ole kaadrivoolavuse tõttu enam ühtegi inimest, kes on valdkonnas tegutsenud nõutud arv aastaid. Kõrvale jääks aga need vabaühendused, kes on äsja loodud, aga kelle juhatuses või töötajate hulgas on pikalt soolise võrdsuse või võrdsete võimaluste valdkonnas tegutsevad eksperdid.

Käesoleval aastal loodud MTÜ Soouuringute keskus Dike põhikirja järgi on keskuse tegevuse eesmärgiks teha kvaliteetseid teaduspõhiseid uuringuid, analüüse ning teavitustegevusi inimõiguste, soolise võrdsuse, võrdse kohtlemise, LGBTQI+ inimeste õiguste teemadel. Oma tõenduspõhise tegevusega soovime toetada demokraatia ja õigusriigi põhimõtteid austavaid Eesti ja Euroopa vabaühendusi ja avaliku sektori poliitikakujundajaid saavutamaks ühiskond, kus:

<p>- kõigil inimestel sõltumata nende soost, soolisest identiteedist, seksuaalsest identiteedist või sootunnustest on võrdsed õigused ja võimalused rääkida kaasa ühiskonna kujundamisel ning teostada end igakülgsest kartmata diskrimineerimist, vägivalda või vaenu;</p> <p>- inimõigusi arendatakse viisil, mis toetab vähemalt seniste inimõigusstandardite säilimist ja kõigi inimeste inimväärikust. Soouuringute keskuse loiid kaks tunnustatud ja pikaajaliselt valdkonnas tegutsenud eksperti (Sara Barbo (end. Arumetsa) ja allakirjutanu). Soovime anda oma panuse võrdsete võimaluste ja soolise võrdsuse poliitika kujundamisse ja elluviimisse.</p> <p>Meie pakutud määruse § 14 lõike 4 punktide 2 ja 3 sõnastus võimaldaks rahastajal sisuliselt hinnata, kas taotleja või partner on vabaühendus, kus on piisav kompetents, et toetada MKM-i soolise võrdsuse ja võrdsete võimaluste poliitika kujundamisel ja ellu viimisel.</p>	
---	--